

Як суб'єктам підприємництва уникнути **корупційних ризиків** у період пандемії?

Корупція спричиняє негативні наслідки для суб'єктів підприємництва, зокрема:

- юридична відповідальність компанії та її посадових осіб
- розірвання укладених договорів та фінансові втрати
- втрати людських ресурсів
- зниження репутації компанії
- звуження кола партнерів
- недопущення до тендерів

Корупційний ризик – ймовірність того, що відбудеться подія **корупційного правопорушення** чи правопорушення, пов'язаного з **корупцією**, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань.

Для того, щоб у період пандемії **уникнути корупційних ризиків**, дотримуйтесь таких порад.

1. Здійснюйте моніторинг рішень органів державної влади та місцевого самоврядування, прийнятих у період карантину та спрямованих на протидію поширенню інфекційної хвороби. Дотримуйтесь встановлених у зазначених рішеннях приписів, доводьте їх до відома підлеглих та слідкуйте за тим, щоб вони їх дотримувалися.

2. Контролюйте наявність на Вашому підприємстві засобів індивідуального захисту та дезінфекційних засобів. Слідкуйте за наповненістю приміщень Вашого закладу відповідно до встановлених приписів, за дотриманням відвідувачами та співробітниками соціальної дистанції, за потреби зробіть зонування, розмітки та встановіть бар'єри в приміщеннях.

3. Робіть періодичні самоперевірки на Вашому підприємстві щодо дотримання карантинних правил.

4. Оцініть **корупційні ризики** на вашому підприємстві. Незалежно від їх оцінки доцільно запровадити **антикорупційну програму**.

Антикорупційна програма юридичної особи – це комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання **корупції** у діяльності юридичної особи. Така програма має передбачати, зокрема, належну політику (що відбиватиметься у локальних документах щодо протидії **корупції**, у введених в рішення та контракти **антикорупційних положеннях**, правилах етики та ін.), процедуру внутрішньої **антикорупційної експертизи**, фінансовий контроль, інші механізми моніторингу, механізми захисту викривачів, **антикорупційні тренінги** працівників та ін.

5. Проводьте періодичні «**антикорупційні інструктажі**» Ваших підлеглих, на яких обговорюйте з ними їх дії у випадку, якщо їх просять, схиляють до надання або від них вимагають надання неправомірної вигоди.

6. За можливості призначте з числа співробітників фахівця, уповноваженого з питань протидії **корупції**. Доведіть до відома усіх працівників його контактні дані.

7. Слідкуйте за змінами в законодавстві на предмет регламентації проведення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності на період встановлення карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), адже, зокрема, протягом березня – грудня 2020 р. Законом від 17.03.2020 № 530-IX була встановлена заборона на проведення органами державного нагляду (контролю) відповідних планових заходів.

8. Обговоріть з працівниками їх дії у випадку, якщо до Вашого підприємства прийшли контролюючі органи. Насамперед працівники мають повідомити про перевірку керівника підприємства або його заступника, без присутності яких перевірка здійснюватися не може. Перевіряючий має пред'явити службове посвідчення, а також документи щодо проведення перевірки (наказ,

направлення на проведення перевірки). Наполягайте, щоб Ваші підлеглі уважно перевірили зазначені документи, адже під виглядом перевіряючих можуть бути шахраї.

9. Проінструкуйте Ваших підлеглих про підстави недопуску перевіряючих до перевірки.

10. При плановій перевірці можливо через сайт контролюючого органу переконатись у тому, що підприємство стоїть у відповідному плані-графіку перевірок, окрім того, не пізніше ніж за 10 днів до перевірки має надійти попередження про її проведення. В іншому разі можливо не допустити перевіряючих до перевірки. При позаплановій перевірці у направленні перевіряючого мають бути викладені підстави такої перевірки, що мають відповідати закону.

11. Зверніть увагу, що Ви не повинні надавати перевіряючим документи та відповідати на питання, які не мають стосунку до предмета перевірки, а також компетенції органу, який представляє перевіряючий.

12. Намагайтеся забезпечити повну відеофіксацію процесу перевірки.

13. Уникайте спілкування з перевіряючими наодинці, а також попередьте про недопустимість цього Ваших співробітників.

14. Вимагайте від перевіряючих надання Вам примірників всіх документів, які стосуються проведення перевірки: тих, що стали її підставою, а також складених за результатами перевірки (актів, довідок і т. ін.).

15. Заздалегідь забезпечте собі можливість скористатися кваліфікованою юридичною допомогою в будь-який момент.

16. Уникайте контактів із посередниками, які пропонують Вам «вирішити питання» в органах влади в обмеженості доступу до органів влади під час карантину.

17. Пам'ятайте, що Ви завжди можете оскаржити дії та рішення перевіряючих.

18. Якщо Вам пропонують надати або від Вас вимагають неправомірну вигоду (безпосередньо або шляхом створення умов), Ви можете повідомити про цей факт до відомства, у структурі якого функціонує орган, де працює перевіряючий, або до правоохоронних органів відповідно до їх підслідності (телефоном, поштою, через e-mail або форми на сайті).

КОРУПЦІЯ
Твоє має значення

Контакти правоохоронних органів:

Національне агентство з питань запобігання корупції	(044) 200 06 91	Форма на сайті: https://nazk.gov.ua/uk/povidomyty-pro-koruptsiyu/
Міністерство внутрішніх справ України	(097) 223 20 33	e-mail: stop-korupcia@ukr.net
Офіс Генерального прокурора	0 800 507 001	Форма на сайті: https://old.gp.gov.ua/ua/corruption_notice_form.html
Національне антикорупційне бюро України	0800 213 200	e-mail: info@nabu.gov.ua
Служба безпеки України	0 800 501 482	e-mail: callcenter@ssu.gov.ua.

Корисні нормативні акти:

- Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
- Кримінальний кодекс України (ст. 325, розділ XVII Особливої частини). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
- Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст. 44-3, глава 13-А). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
- Податковий кодекс України (глава 8. Перевірки). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print>

Корисні інформаційні матеріали:

- Повідомлення про корупцію: URL: <https://nazk.gov.ua/uk/roboza-z-povidomlennyamy/>
- Як та куди можна повідомити про корупцію? URL: <http://vykryvachi.trudovi.org/article/yak-ta-kudy-mozhna-povidomyty-pro-koruptsiyu/>
- Луцик В. Куди повідомляти про корупцію? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=eCy4DMrwflA>
- Комплаєнс для малого і середнього бізнесу. Як ефективно боротися з корупцією. Проект USAID «Впевнений бізнес – заможна громада». URL: <https://cgpa.com.ua/wp-content/uploads/images/files/1/comics.pdf>
- Чумак Р., Гречаний О. Як діяти, якщо до вас прийшли з перевіркою, – поради юриста. *Слобідський край*. 04.11.2018. URL: <https://www.slk.kh.ua/news/korisno/yak-diyati-yakshcho-do-vas-prijshli-z-perevirkoyu-poradi-yurista.html>